

in Summa Tomo 2. Tract. 7. Cap. 1. Conclus. 25. certè hoc non videtur vrgere: nam lex non prohibet intercessionum respectu omnimodis operari; sed ne intercessio unica sit causa electionis, nullis alius requisitus consideratis: sic enim iniquissima electio esset; etiam si alia benemerita sit, quia totum quod ad benemerita attinet, materialiter se habet: vnde si talis non esset, eodem modo eligeretur; stante eadem formal ratione operandi: idem enim in quantum idem, semper est natum facere idem. Quia verò lex humana actus internos directè prohibere non potest; si quis re ipsa propter intercessionem eligat; id tamen exteriori non significer, non facit contra legem; peccabit tamen mortaliter contra legem naturalem, iuxta quam tenetur eligere dignum, secundum quod dignus est; quod tamen non præstat, cum re ipsa propter intercessionem eligat; & ita dignitas materialiter tantum se habeat. Sic ergo nihil est in lege dicta, ex quo obligatio tantum leuis possit coniectari. Et ita grauen agnoscent communiter Scriptores, & vt certum pro eorum examine in confessione statuit Remigius, in Præxi Prætoriorum fol. 302. num. 7. cum P. Lefèvio, Corduba & alii. Et Cardinalis Lugo suprà. num. 78. P. Thomas Sancius. Tomo 1. Consiliorum. lib. 3. Cap. unico Dub. 1. num. 27. & 28. P. Fragius Tom. 1. Pag. 417. num. 42. vt alios omittam.

Assertio 1.
Negativa
assertio sta-
tuitur.

Pro qua-
lex Hispa-
nica.

3 Dico primo: Senatores Urbani peccant mortaliter pretium accipientes pro officiali electione, qua fieri solet ad Reipublicam administrationem. Videtur clarum ex L. 8. Tit. 2. lib. 7. noua Compilat. in qua sic dicitur: *Mandamos que ningun oficio de veyme quatrias, Regimientos, Alcaldis, Alguacilazgos fieles executores, ó Iuraderias, no se puedan vender, ni trocar, ni dar en pago, ni por otro precio: al resferto de precio alguno abora lo den las personas en quien se renuncianen o traspasaren, ó otras personas por ellos, directa, ni indirectamente: y lo mismo sea en los votos, que se dieren en las elecciones, y præsiones para los tales oficios, de Procuraciones de corte. O, escribanias publicas de donde por Priuilegio, ó costumbre se eligen por votos. Por manera que no interuenza precio, ni respecto de precio, ni Soborno. Et inferius: Y la persona que lo compare, ó aquien se renuncie, ó Compare voto para lo auer, ó lo vbiere por ruego de otras personas a su pedimiento, o por causa sua directa, ó indirectamente, no pueda auer, ni aya el tal oficio, puesto, que nos le hagamos merced de el, por virtud de la renunciaciòn. Sic lex; quæ quidem circa materiam verlatur grauissimam, & si intentio non obligandi grauiter in legislatore deesset, nullius momenti redderetur; ex quibus obligationem sub mortali colligi diximus Titulo 2. num. 3. & quidem poenalis non est, cum nullam penam assignet, neque fundata in præsumptione, vt constat; neque vsu reiecta, quia illius obseruancia viger in gremio præcipuo Senatorum: ergo nullum est indicium, vt obligationis vim illi detrahere debeamus.*

Illiis gra-
uis obliga-
tio.

Ex prohi-
bitione in-
tercessione
obligatio;
cum eius-
dem solu-
tione.

4 Solùm esse difficultas potest, quia in prædicta lego pariter prohibentur pretium accipi, & intercessione tertia personæ moueri, & ita additur: *ó lo vbiere por ruego de otras personas á su pedimiento. Et antea immediate post adducta: Ni ruego de otras personas por intercessione, ó causa del que vbiere de serelegido, &c. Atqui propter intercessione non eligere non videtur esse peccatum grauevnde intercessiones frequentissime occurunt, idque sine graui scrupulo; & sat durum esset intercessorum myriades de letal reatu condemnare. Sed*

certè hoc non videtur vrgere: nam lex non prohibet intercessionum respectu omnimodis operari; sed ne intercessio unica sit causa electionis, nullis alius requisitus consideratis: sic enim iniquissima electio esset; etiam si alia benemerita sit, quia totum quod ad benemerita attinet, materialiter se habet: vnde si talis non esset, eodem modo eligeretur; stante eadem formal ratione operandi: idem enim in quantum idem, semper est natum facere idem. Quia verò lex humana actus internos directè prohibere non potest; si quis re ipsa propter intercessionem eligat; id tamen exteriori non significer, non facit contra legem; peccabit tamen mortaliter contra legem naturalem, iuxta quam tenetur eligere dignum, secundum quod dignus est; quod tamen non præstat, cum re ipsa propter intercessionem eligat; & ita dignitas materialiter tantum se habeat. Sic ergo nihil est in lege dicta, ex quo obligatio tantum leuis possit coniectari. Et ita grauen agnoscent communiter Scriptores, & vt certum pro eorum examine in confessione statuit Remigius, in Præxi Prætoriorum fol. 302. num. 7. cum P. Lefèvio, Corduba & alii. Et Cardinalis Lugo suprà. num. 78. P. Thomas Sancius. Tomo 1. Consiliorum. lib. 3. Cap. unico Dub. 1. num. 27. & 28. P. Fragius Tom. 1. Pag. 417. num. 42. vt alios omittam.

Assertio 2.
Non esse
obligatio-
tionem

5 Neque adducta in contrarium vrgent: *Fit satis obiectis.* nego enim ex eo quod Senatores officia emerint, vendere posse; quandoquidem eis expresse prohibetur, non obstante emptione & licet in illa non leua inconvenientia sint, ex eo non sequitur inconvenientia alia addenda, ne inconvenientium cumulo bonum publicum opprimatur. Nec verum est abusum ex electione lucretia annuorum Officialium ob breuius tempus minoribus esse inconvenientibus expositum: nam reuerà tempus breuius non est collectiue, dum una electio aliam subsequitur, & omnes accepto pretio constant; vnde inconvenientia sunt perpetua. Ex opinione autem illa de renuntiatione officij non sequitur, quod intenditur: quia Rex talem officij translationem concedens, non videretur circa modum translationis talis prorsus iniuitus: quia cum Rex ipse vendere illud solet, dum copiam transferendi facit, circa venditionem etiam annuit, vel certè non penitus illi videtur displicere, dum eam non prohibet. Circa electiones autem à Senatoribus faciendas voluntatem suam omnibus reddit promulgatione legis manifestam, & ita de uno ad aliud fieri nequi argumentum. Neque est eadem ratio de electione, & translatione officij: hæc enim Regio nomine fit; illa autem fecus; in hac non appetat transferentis turpitudo, lecus in illa; subornationes enim in habitibus publica officia turpissimæ iudicantur ab omnibus, quia Officium non ad publicam utilitatem, pro quæ institutum est, sed ad priuatam inclinatur. Item qui vendit, iudex non est, nec publici officij actum exercet in eius translatione; cum tamen Senator eligens publico fungatur munere, & ita quod accipit subornatio est; quod dici nequit, cum officium vendit, sicut de nullo alio, id, quod suum est vendente.

6 Dico secundò: Senator urbicus accipiens aliquid pro electione non obligatur ad restitu-

nom refi-
tionis,
cum pecu-
liari &
notanda
explicatio-
ne.

tionem, secundum valde probabilem sententiam, quā cum multis tenet P. Sancius. suprà. n. 29. & 30. Cardinalis Lugo n. 77. & seqq. P. Fragius suprà pag. 416. num. 41. vbi alios adducit. Quando scilicet id, quod datur; ex' mera liberalitate tribuitur, licet leges municipales prohibeant, quia non impedit dominii translacionem: Quam limitationem cum alijs etiam addicant, oportet illam, vt expedita decisio ista maneat; explicari. Omnis certè, qui vt officium obtineat aliquid consert, credendus est liberaliter offerre, etiam si inuitus conferat, quatenus gratius illi esset, si officium merè gratis offerretur. Quod patet ex eo, quod officium ita habere velit, vt illius acceptio legitima sit, nec sit illi restituendi illud obligatio. Cum ergo, si liberaliter non tribuat, quod pro suffragio electoris tribuit, acceptio officij nulla sit, vt ex verbis legis constat adductio num. 3. *No pueda auer, ni aya el tal oficio;* dicendum est, ita dare velle, vt datio liberalis censenda sit. Quod quidem si non ita debeat intelligi, quod Auctores sententia propriae affirmant, minimè consonum esse potest. Nemo enim electori ita liberaliter tribuit, vt electione non stante esset aliquatenus tributurus. Tribuit ergo ad obtainendam electionem; & quomodo dici potest liberaliter tribuere? Certe nisi ad explicationem traditam non habeatur recursus: non video quomodo possit sustineri. Tribuit ergo liberaliter quatenus & si officium non obtineat, non sit datum, repetitur: vel quia suffragium emere non intendit, sed gratum se pro codem exhibere. Vnde si tantum promisit, & officium assedit est ante impletam promissionem, ad nihil tenetur ex iustitia, sicut & non adepto: licet autem qui tribuit ob electionem obtainendam non habeat expresse omnes dictos respectus, cum tamen ita velit tribuere, vt electio ex eo non reddatur nulla, credendus est iuxta illos confusè conceptos operari.

7 Sidicis: legem prohibentem subornationes, eas etiam, vt à nobis sunt explicatae, prohibere, & consequenter electionem proper eas factam, esse nullam: nam etiam sub prædictis respectibus eadem habent inconvenientia, & cum ad modum interiorum operandi spectent, ad forum externum & humanas leges non spectant. Est quidem valida instantia, & proper quam opposita sententia videtur similius vero, vnde & eam grauissimi Doctores complectuntur, vt videri potest apud P. Sancium, suprà num. 28. Nos autem vt eam quam vt valde probabilem ob Auctorum eam sequentium multitudinem, & gravitatem propoluiimus, iuxta modum aliquem verisimilem explicemus, prædicto modo philophati sumus: & ad instantiam dicimus, illam quidem esse vrgentissimam; sed nihilominus dominij translationem non prohiberi, quando datum liberale est sub respectibus explicatis, qui merè interni non sunt, quando iuxta illos debet, quod tribuitur, regulari, vt scilicet impletatur, aut non impletatur promissio, & quod datum est, reputatur. Que explicatio si adhuc non penitus videatur satisfacere, quarant aliam sententia hujuscemodi scelatores. Pro cuius probatione explicatio dicta sufficiat, dum tantum intendimus eius probabilitatem ostendere, ne Senatorum

conscientias minimè ad restitutionem proclives videamus remedii facilioribus defraudare. Exportandum equidem asylum coram supremo Iudece rei probabilis opinio, quando præsertim de molestissimo agitur restitutionis onere, cui passim hominum agmina miseranda succumbunt.

CAPUT II.

De electione Alcaldiorum & qualiter in illa soleant delinquere Senatores, vbi & de iuramenti obligatione.

8 *A* Ladij apud nostrates dicuntur, qui *Alcaldis* Romanis *Ædilibus* videntur respondere, de quibus Tullius lib. 3. de legisbus sic ex lege 12. Tabularum suntque *Ædiles curatores urbis, annone, ludorumque solemnium, olisque*, (idem, quod illis) *ad honoris amplioris* *Tullius.* *præfectus est.* Illorum usus in Indiis, sed cum potestate ampliori; sunt enim iudices *orum in ordinarij, etiam vbi Regales Audientia sunt, & Togati iudices criminum, ac Prouinciae:* & quandoque etiam vbi & simul Praetores, exiguo profecto fructu; si tamen aliquo, inconvenientibus ex eorum electione, & administratione minimè compensando. Sunt ergo illi ad solatium potius ciuitatum, quād ad considerabilem utilitatem hue usque conservati, vt scilicet ciuibus honestifica aliqua officia suppetant, ne gubernatio tota extraneis deferatur: & duo solent annuatim elegi, nec modicis frequenter turbis, nisi vbi Prioris auctoritas iis potest obuiare. Et quod ad electionem attinet, quatenus non sine subornationibus esse solet, iam dictum à nobis, nunc circa alia non nihil oportet adiiciamus.

9 Dico primò: Qui factiones nutritunt, vnde oriantur turbæ, & inimicitæ inter ciues; occasione electionum, grauissimè peccant, sicut & supremi Gubernatores, qui haec scientes non student efficaciter factiones hujusmodi dissoluere, etiam relegatione eorum, qui vix alter conquiescent. Res est plana, & pro eâ Regia extans schedule, de quibus Dom. Soloranzus lib. 4. cap. 1. num. 14. & 15. & in Politica lib. 5. cap. 1. pag. 749. in fine. Et inter alias peculiares extat, in quā iuber Philippus Tertius sacrostante memoria Rex, vt officia Decurionum, seu Virbiorum Senatorum inquietis Decurionibus adimantur, & alia circa electionem per sortes faciendam in vnam missas, quæ tamen non vbiique sunt recepta. Eſſe autem illam licitam, quando de electione ad officia facularia agitur; communis est resolutionis, pro quâ Auctores congerit P. Thomas Sancius lib. 2. Decalogi Cap. 38. num. 37. & 38. de quo etiam Diana num. sequenti allegandus, & ratio est quia sortes hoc modo nihil aliud *lucia.* includunt, quād humanum quemdam contractum, quo ex communi consensu habentium ius ad aliquid id inter ipsos forte diuiditur, vt illius sit, cui sorte obtigerit. Videtur autem ratio dicta in casu præsentis cessare; quia sortes non exercunt ex communi sensu, sed ex Regis imperio. Nihilominus potest illa sustineri; quia licet ex imperio Regis id fiat, Republica tamen ius omne

Z 4

ne ſuum in ordine ad electiones in Regem tranſtulit, ut id circa illas diſponat, quod commodiſ arbitrabitur, libente ergo illo ut hoc modo fiant; communis circa illum conſenſus eſt, & ita nullius iniuria, vnde poſſit elecțio reprobari. Si autem quipiam velit tunc non eſſe conſenſum, ex quo habeatur iuriſ singulorum cefſio, vt videtur officium, cui ſors obrigerit; dici poſteſt illum non eſſe neceſſarium; vt fortes licet ſint; quia vel ſtare poſſunt ex communi conſenſu, vel ex Superioris imperio, & ita poſteſt in definitione fortiū diuiniorū apponi.

Afferio 2. Peccari grauitate in electoribus designatio-

ne, ſolet alicubi cum Alcaldiū ſuſpicio eli- peculiari
Indorum.

10 Dico ſecondū. In electionibus prædictis peccari grauitate ſolet propter ineptorum deſignationem, quia vel iuuenes parum cordati, & motibus improbat, aut ſenes ad vigiliis, & actiones alias, quæ expeditos exigunt, prouerbiū inualidi, aut lucrum ex illa facturi hēſterni incolæ, & ita ignoti, ſicut & Reipublicæ status ignari, vel aliter incapaces eliguntur. Et electores tales prouerbiū eſte dannabiles res eſt adeò perficiua, vt non egeat probatione; & magis profecto dannabiles in urbañis Senatoribus, quād ſi à ſuperiori potestate deſcenderent. Illi enim tamquam Reipublicæ immediati curatores, in quos illa curam omnem ſui ipſius tranſtulit, qui & membra illius præcipua, ſpecialiſſimè obligatio- ne tenentur, ad prouidendum ipſi optimos iudices, ex quibus eiusdem bonum magna ex parte, immo & potiori, dependet. Et circa hoc qui- dem nequeunt ſe electores iſti ea opinione tueri, quia in electionibus ad ſecularia officia non eſſe obligationem ad digniores eligendos affirmat: non enim modò de dignis & dignioribus ferme eſt, ſed de indignis, in quorum electione omnes graue peccatum recognoscunt. Quod liſt adeò exploratum ſit; oportet tamen inculcaris quia plures circa hoc miferè errant cum magno Reipublicæ diſpendio, vnde ſiuſ ignoranti, ſiuſ incuria, aut incogititia debet frequentius inceſari. Si præfertim addamus teneri illos ad reſtitu- tionem omnium dannorum, quæ ex praua fuerint electione ſecuta. Quod quidem videtur indubitable, & vt tale illud docent Doctores, quos ad- ducit Diana Parte 2. Tract. 2. Miſcellaneo. Reſolut.

Et cum reſtitu- tionis obli- gatio-

Modus fa- ciliſ ad conſientie leuamen in electione

67. In qua quidem of obligatione agit circa digniorum electionem, & ex multis Auctoribus probat Senatores ad illam teneri cum onore reſtituções: quām alij apud eundem contrarium teneant. In quā quidem controverſiā ut benigius cum Senatoribus agamus, vt medium ſaltem teneant, eosdem poſtumus admoneſ. Non equidem digniores eligant, ſed neque indignos: erimus ergo dignorum electione contenti: cum præfertim inter homines ſaculareſ non ſit ira fa- cile excessum dignitatis explorare. Et ita quolibet ſibi bene viſo, non ex paſſione, ſed bono zelo agentibus, ſe obligationi ſuę ſatisfecileſ; ſubla- tis conſientie remoribus, per me liect arbitrentur.

Diane vo- tum, quod in fine cum Diana, ſic nonnullis immutatis. Scripti ad inſtaniam. N. F. ait Deus ut & Auto. ſint profuſura, ſi non ad electionem dignioris, ſaltem ad abominationem eius, quā indigne ad Reipublica regimē prouebuntur.

Afferio 3. De Ind. co-

11 Dico tertio, Pro Indorum ad ciuitatem aliquam Hispanorum pertinentium gubernatio-

ne, ſolet alicubi cum Alcaldiū ſuſpicio eli- peculiari
Indorum.

Afferio 4. Cira iu- ramēntum Senatorū, præfertim in elec- tibus.

12 Dico quartū: circa prædictas electiones, & alias, iuramentum ita obligat; quod de fideliter agendo officio; ac præfertim dum de electionibus agitur, ſolent praefare Senatores, vt ſi indignos eligant, rei ſint violati iuramenti: ſi autem dignos, liet non digniores, non ita; ſic

Diana cum aliis ſuprā Diča Quartū. Fundamen- tum eſt idem quod de Prætoribus agentes, Tit. 6. Cap. 1. iuxta receptiſſimam doſtrinam ſtabiliuimus: Iuramentum ſcilicet non addere nouam obligationem extenſiu, ſed eā ſuppoſitā, iuxta ipſam obligare. Cum ergo Senatores ad electionem dignorum, reiēctis indignis, grauitate vrgantur: facrilegi erunt indignos eligentes: & cum aliis non obligentur ſecundūm probabilem opinionem ad electionem digniorum, ſaltem ſub mortali eos omittere graue ſacrilegium non e- rit; immo neque leue, ſi recto animo procedatur iuxta num. 10. ſi quis autem manifeſtè depre- hendat maiorem alicuius dignitatem, & propter humanum aliquem reſpectum minus dignum eli- git, nullo modo videtur exculari poſſe à pecca- to veniali graui, quandoquidem & digniori ali- qualem iniuriā irrogat, qui vt melior Reipu- blicæ pars maius habet ius ad honorifica numerā, & inſuper cauſa eſt aliquorum dannorum, quæ Reipublicæ obuenire poſſunt, aut ſaltem minus bonae administrationis, quæ vix intelligi poſteſt quomodo ſtarre ſine dannis multus poſſit, quando, vt alia defiſt, ipſa boni diminutio damnum eſt, eius præfertim comparatione, qui ad bonum procurandum obligatur.

CAP V T III.

Alcaldiorum obligations in conſcientia foro ſpecialius explicata.

Scandalū in illis cir- cumſtan- tia ſpe- cium mu- tam.

13 P rima eorum perfonales mores con- cermit, ne ſcilicet turpibus amoriſ implicati, ineptos ſe ad aliorum cor- rectionem reddant. Sint ergo caſti, vel ſaltem cauti, quamvis difficile valde ſit vt turpis poſſi conuerſationis ſucceluius traetus occulari. Scā- dalum certè in illis grauius peccatum eſt, nec tan- tū aggrauans circumſtantia, ſed mutans ſpeciem ob ſpecialiſ ſuę qualitatē; oriter enim non ſolū ex violatā communī lege charitatis, aut virtutis ſpecialiſ, contra quam eſt scandalum, ſecundūm diuersas opiniones; ſed ex eo quod contra officiū propriam iuſtificationem agitur, ad com-

Sed prior ſententia preſeruant. & robo- ram.

Alcaldiorum obligations in conſcientia foro.

commune bonum, & prauitatum correctionem destinati. Vnde communiter Doctores circumſtantiam hanc, vt ſpecialiſ, & ita in confeſſione aperiendam confeſſantur: eftque prima reſpectu aliarum, quæ vulgi carmine deſignantur, ſcili- cet Quis. Et ita tenent in ſpecialiſ, quos adducit P. Fagundez Lib. 4. in p̄cepta Eccleſiæ Cap. 4. num. 5, liſt ipſe non eſſe circumſtantiam, quæ ſpeciem mutet, affirmet, conſiendam tamen iuxta ſuam opinioνem de obligatione conſiden- di circumſtantias aggrauantes de qua Cap. 2. ſed certè rationem adduclam ſpecialiſ obligationis ratione officiū non tangit, ſicut neque alij non pauci, vnde pariter loquuntur de Prælato, & viro graui, quorum praua exempla ſpecialiſ inducunt ad prædictiæ imitationem; cum tamen certum ſit diuersa rationis eſſe obligationem quæ eſt in Prælato, ac iudice, ab eā quæ in viro graui eſt.

SS. Patres in judicis ſcandala perpetra- tes acrie- trahuntur.

14 Et de furto quidem loquendo, quod Iu- dex Reipublicæ faciat, ſunt qui ceneant non eſſe circumſtantiam notabiliter aggrauantem, quia eſt obligationis transgressio eiuldem ſpeciei, ſcili- cet in genere iuſtitia; ex iuſtitia enim tenetur quis non furari, & ex iuſtitia etiam tenetur iu- dex ciuium bona custodiare; multiplicatio autem obligationum in eodem genere non aggrauat notabiliter, vnde neque violatio ex eo notabiliter aggrauatur, ſicut in faciente plures ſcripturas de eadem re, & promiſſionem infringente. Sie citatus Auctor ſuprā ap. 3. num. 2. cum Henrico & Palacio. Apud eundem tamen ibidem. Ioannes de Medina, & Bartholomaeus de Medina; circumſtantiam notabiliter aggrauantem eſſe cen- ſent, & necessariò in confeſſione aperiendam. Addunt tamen priores id intelligentum, ſecluso ſcandalō & quidem cum ſententia iſtæ bonos Auētores habeant, licebit illas in praxi amplecti, & id quod de furto dictum eſt ad luxuriam trāſferre. Tenetur enim quis in eo genere prauum exemplum non præbare, ita vt ex eo alij ad ſimilia non ſint verosimiliter inducunt: quæ obli- gatio in iudice quidem eſt, ſed ei ſimilis, quæ in viro alio graui; non enim eſſe maior poſteſt; niſi quatenus magis ex eo moueri poſſunt, qui vi- derint, aut ſcierint; atqui hoc non ſolū in Iude- dice ſed in alio grādi auctoritatis contingere po- teſt; quid si dicas plus mouere exemplum iudicii, quia eūn ipſe in eo genere apteſ delinqut, non poſterit alios ſimiſter peccantes corrige, & ſic luxuriae regnum propagabit: id non vide- tur vrgere, quia totum illud reducitur ad amplio- rem peccandi licentiam, quæ circumſtantia non mutat ſpeciem, quia magis, & minus non variant illam iuxta receptiſſimum axioma. Licebit ergo, vt dixi, commoda hac adhībita explicatione ſententias dictas amplecti.

Alcaldi & Senato- res gra- uando Tab- bernarios vi pec- cent, & ad re- ſtituēto- rem tenentur.

15 Nihilominus quod afferui prius, vali- diſſimo fundamento inititur, cui non plenè fit ſatis per adduclam: Ratione enim officiū ſpecialiſ obligatio eſt, vt negare poſteſt nemo; quia ea non oritur ex communī lege charitatis, nec ſpecialiſ virtutis Caſtitatis, vt etiam eſt planum, quia illæ rationes ſunt communes omnibus: ergo ex ſpecialiſ titulo officiū; atqui obligatio talis non eſt leuis, cum circa materiam grauitatim veretur, & ex quā ſalus populum pendet; ergo eſt gra-

In permis- in quibus graui criminis committuntur, iuxta diuersas ludorum & ludentium qualitates: ſunt fione inem ludorum extitium.